

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O RADU GONG-a

2002.

Fotografija s obilježavanja 5 godina GONG-a, Zadar 13. travnja 2002.

1. PROGRAM IZBORI

A. PROMATRANJE IZBORA

Tijekom 2002. godine nije bilo nacionalnih izbora, no proveden je veliki broj ponovljenih lokalnih izbora te izbora za mjesnu samoupravu (za mjesne odbore i gradske četvrti/kotareve). Ukupno je **176 promatrača** GONG-a promatralo izbore u Hrvatskoj:

▶ **Lokalni izbori** – Bilice, Gornji Kneginec, Mala Subotica, Makarska, Oriovac, Pribislavec, Ražanac i Vinica – izbori su promatrani od strane **27 promatrača** GONG-a.

▶ **Izbori za mjesnu samoupravu:** popratili smo ukupno 103 održana izbora, najčešće informirajući građane o datumu i značaju mjesnih izbora. Ukupno je **149 promatrača** promatralo **26 izbora** za mjesnu samoupravu.

▶ **Izbori u drugim zemljama:**

Parlamentarni izbori u Ukrajini, ožujak 2002.

- Na poziv Ministarstva vanjskih poslova RH, predstavnica GONG-a **Ivna Bajsić** sudjelovala je u *STO (short terms observers)* misiji OEES/ODIHR-a.

- GONG je ujedno, u suradnji s ukrajinskom organizacijom za promatranje izbora CVU, organizirao zajedničku promatračku misiju koju je financijski podržao Freedom House iz Kijeva. Članovi delegacije bili su predstavnici Občianskog Oka iz Slovačke, C4C-a iz Makedonije, CeSID-a iz Srbije te GONG-a (**Vlatka Svedružić** i **Jasmina Vukas**).

Lokalni izbori u Crnoj Gori, svibanj 2002.

- Na poziv Ministarstva vanjskih poslova RH, predstavnica GONG-a **Maša Kovačević** sudjelovala je u *STO* misiji OEES/ODIHR-a.

Parlamentarni izbori u Slovačkoj, rujan 2002.

- Na poziv OEES/ODIHR-a, ispred GONG-a kao *LTO (long term observer)* u misiji u Slovačkoj sudjelovao je **Dragan Zelić**.

Parlamentarni izbori u Latviji, listopad 2002.

- Na poziv OEES/ODIHR-a, ispred GONG-a kao *LTO* u misiji u Latviji sudjelovala je **Marta Krizmanić**.

B. EDUKACIJA I INFORMIRANJE GRAĐANA

▶ **Izbori za mjesnu samoupravu**

Kroz brojne kontakte, ali i upite pristigle na našu adresu od strane građana, stranaka te samih tijela lokalne uprave i područne (regionalne) samouprave, uvidjeli smo nedovoljnu informiranost i educiranost o organizaciji i provedbi izbora za mjesnu samoupravu. Štoviše, većina upita pokazivala je zbunjenost zbog toga što navedeni izbori nisu u nadležnosti Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave i Državnog izbornog povjerenstva.

U skladu s navedenim poduzeli smo sljedeće:

- izradili smo **Vodič kroz mjesnu samoupravu** koji smo prosljedili svim gradovima i općinama.

- štampali smo **50.000 letaka** i **3.000 plakata** s pojašnjenjima svrhe i djelokruga mjesne samouprave. Navedeni materijali distribuiraju se prije svakih mjesnih izbora s dopisanim datumom i mjestom održavanja izbora. Najčešće su to jedini tiskani materijali koji građane obavještavaju o održavanju izbora.

- **pravna služba** GONG-a svakodnevno odgovara na upite građana, kandidata ili državnih tijela, savjetuje ih, upućuje ili pomaže u rješavanju dilema i žalbi na temu mjesnih, ali i lokalnih izbora.

► Kampanja «Registracija birača – Opći izbori u BiH»

GONG je krajem svibnja Ministarstvu vanjskih poslova predložio plan mini-kampanje vezane za informiranje državljana BiH s privremenim boravkom u Hrvatskoj o roku za registraciju birača (20. lipnja 2002.) radi ostvarivanja prava na glasovanje na Općim izborima u BiH u listopadu, što je u roku od tjedan dana od strane MVP-a prihvaćeno i podržano.

Prema planu:

- izradili smo **brošuru «Najčešće postavljena pitanja i odgovori»** koja je tiskana u **50.000 primjeraka** i distribuirana udrugama izbjeglih i naseljenih osoba s područja BiH;
- izradili smo **audio i tv spot** s osnovnom informacijom o registraciji, koji su se emitirali prema media planu;
- izradili smo **media plan** koji je u potpunosti implementiran: 30 lokalnih i nacionalnih radio-stanica emitiralo je spotove 892 puta u 12 dana. S obzirom da ukupan popust koji su radio stanice dale iznosi 40%, uštedjeli smo preko 46.000 kn. HTV i CCN emitirali su spot 10 dana besplatno. HTV je sa 17 besplatnih emitiranja GONG-u donirao 388.600,00 kn;
- organizirali smo **12 Građanskih satova** na lokalnim radio postajama s predstavnicima udruga izbjeglih i naseljenih osoba s područja BiH, koji su slušatelje informirali o izborima i registraciji.

Kampanja je producirana i u potpunosti realizirana u razdoblju od 3 tjedna, a ukupni troškovi kampanje pokriveni su od strane MVP-a.

U rujnu je suradnja ponovljena prijedlogom da se organizira slična medijska kampanja kako bi se građani s privremenim boravkom u Hrvatskoj informirali o glasovanju putem pošte koje je bilo oslobođeno plaćanja poštarine. Kako je Ministarstvo vanjskih poslova raspolagalo s ograničenim budžetom, predložili smo osmodnevnu kampanju na ciljanim lokalnim radio-postajama. Ideja je prihvaćena i od 26. rujna do 3. listopada, 17 lokalnih radio-postaja emitiralo je čitane poruke uz 5 – 50 % popusta.

C. PRVI PUT BIRAM

Projekt «Prvi put biram», nastao tijekom 2001. godine, proširili smo i nadogradili u cilju poticanja mladih na aktivnije sudjelovanje u političkom životu. S obzirom da učenici završnih razreda srednjih škola navršavaju 18 godina i time stječu biračko pravo, naša je namjera bila upoznati i informirati najmlađe birače o njihovim pravima te o važnosti uključivanja i sudjelovanja u demokratskim procesima.

Tijekom 2002. godine održali smo dva ciklusa radionica, prvi u proljeće, a drugi na jesen, čime smo u projekt uključili dvije generacije maturanata. Projekt je dobio preporuke Ministarstva provjete i športa, a provodio se u formi interaktivnih radionica koje su održavali timovi educiranih trenera, većinom nezaposlenih mladih pravnik, politologa, sociologa ili studenata završnih godina navedenih fakulteta.

Za potrebe projekta izradili smo **brošure/knjižice «Zagovaranje» i «Napokon 18»** kojima smo maturantima željeli približiti izborni proces i aktivizam građana u lokalnoj zajednici. Svaki učenik dobio je i kondom u kutijici «Prvi put biram» koji simbolizira odgovornost koju sa sobom nosi pravo na izbor. 25.000 kondoma donirano je od strane Atlantic Trade d.d., predstavnika Durexa za Hrvatsku.

Izradili smo i niz ostalih materijala potrebnih za edukaciju trenera te za koordiniranje i praćenje aktivnosti na terenu (priručnici, obrasci za izvještavanje, baze i sl.). Publicirali smo i **Leksikon izbornih pojmova za mlade** koji smo, zajedno s tiskanim **Izveštajem projekta za šk. godinu 2001/2.**, poklonili srednjim školama.

► U školskoj godini 2001/2., od ukupno **347 srednjih škola**, radionice «Prvi put biram» održali smo u **149 škola** širom Republike Hrvatske. Od prvotno **planiranih 336 radionica**, broj održanih radionica je, zbog velikog interesa škola, porastao na **ukupno 514**. U radionicama je sudjelovalo **14.600 učenika** završnih razreda srednjih škola. Radionice je provodilo **38 trenera** tijekom ožujka i travnja 2002.

► U školskoj godini 2002/3. planirali smo održati **600 radionica** za **18.000** maturanata, a do kraja 2002. održana je **571 radionica** za **17.000** učenika. No, **još 130 radionica** raspoređeno je za siječanj i veljaču 2003.

! 31.600 maturanata sudjelovalo je na **1.085 radionica** "Prvi put biram" tijekom 2002. godine, a više od **50% svih škola** u Republici Hrvatskoj uključilo se u projekt.

D. PAKET IZBORI

Projekt «Paket izbori» krenuo je u proljeće 2002. nakon što je Europska komisija odobrila njegovo financiranje. U skladu s ciljem projekta - organiziranje javnih rasprava i kreiranje preporuka za izmjenu i/ili donošenje 5 zakona koji reguliraju izborni proces: *popisi birača, političke stranke, izborni zakon, Državno izborno povjerenstvo kao stalno tijelo i financiranje predizbornih kampanji* – organizirali smo **četiri okrugla stola: Zakon o popisima birača** u lipnju, **Zakon o političkim strankama** u srpnju te **izborni zakon i Državno izborno povjerenstvo kao stalno tijelo** u prosincu.

Prije svakog okruglog stola okupili smo stručne članove radnih skupina koji su pripremali radne materijale i izlagali ih na okruglim stolovima. Nakon okruglih stolova, preporuke smo poslali svim političkim strankama i institucijama kao što su Hrvatski sabor, Vlada, nadležna ministarstva te nezavisnim stručnjacima i medijima. Po završetku projekta u 2003. godini, sve će preporuke biti publicirane i predstavljene javnosti. Sve preporuke nalaze se i na web stranicama GONG-a.

2. PARLAMENT PROGRAM

Parlament Program, čiji su glavni ciljevi - **podizanje povjerenja građana u demokratske institucije i izabrane predstavnike** putem upoznavanja građana s njihovim radom, **poticanje komunikacije između birača i njihovih izabranih predstavnika i transparentnost rada državnih institucija** – i dalje se razvija i postiže značajne rezultate.

A. OTVORENI SABOR

Sjednicama Sabora prisustvovalo je **50 građana**, a **2.334 građana** posjetilo je Sabor u *obilascima ponedjeljkom*. *Obilasci ponedjeljkom* započeli su u proljeće 2000. na inicijativu GONG-a i organiziraju se u suradnji GONG-a (kojemu se građani prijavljuju) i Sabora (vođenje obilazaka i predavanje). O mogućnosti obilazaka Sabora i prisustvovanja sjednicama Sabora građane smo obavještavali putem distribucije letaka i web stranice GONG-a.

! Od početka projekta (proljeće 2000.) ukupno je **373 građana** prisustvovalo sjednicama Sabora, a **4.219 građana** posjetilo je Sabor u obilascima ponedjeljkom.

!! Kako je GONG od ožujka 2001. započeo s organizacijom posjeta Saboru za učenike srednjih škola izvan Zagreba, uz pomoć donacije Kanadskog veleposlanstva, aktivnost je nastavljena. Osim pokrivanja putnih troškova učenicima, GONG im uz posjet organizira i susret i razgovor sa zastupnicima iz njihove izborne jedinice. U protekloj godini učenici iz ukupno **45 srednjih škola** s područja cijele Hrvatske posjetili su Sabor.

!!! Od početka projekta (ožujak 2001.) ukupno je **57 škola** jednom ili više puta posjetilo Hrvatski sabor, a **67 zastupnika**, od kojih mnogi i po nekoliko puta, odazvalo se pozivu GONG-a i sudjelovalo u razgovoru s učenicima u Saboru.

B. GRAĐANSKI SAT

Projekt «Građanski sat», susret građana i njihovih izabраниh predstavnika na lokalnom i nacionalnom nivou, započeo je u studenom 2000.

Tijekom 2002. godine organizirano je **150 «Građanskih satova»** od kojih **104** u formi radio emisija, a **46** u formi tribina. Na «Građanskim satovima» sudjelovalo je **446 gostiju** (zastupnici, vijećnici, ministri, gradonačelnici, župani, stručnjaci, aktivisti i sl). Tribine je ukupno posjetilo više od **2.300 građana**, a **525 građana** postavilo je pitanje tijekom radio-emisija.

! Od početka projekta (studeni 2000.) organizirali smo **269 «Građanskih satova»** širom zemlje.

C. UPOZNAVANJE S RADOM LOKALNIH PREDSTAVNIČKIH TIJELA

Po uzoru *otvaranja* Sabora za građane, GONG je u listopadu 2000. započeo s informiranjem građana o njihovom pravu da prisustvuju sjednicama lokalnih predstavničkih tijela, a zainteresiranim građanima organizirao je i prisustvovanje sjednicama.

U 2002. godini građani su prisustvovali na ukupno **15 sjednica** različitih lokalnih predstavničkih tijela.

Kako je u travnju 2001. stupio na snagu novi Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi koji nije sadržavao članak o javnosti rada lokalnih predstavničkih tijela, GONG je tijekom ljeta 2001. poslao prijedlog svim općinama, gradovima i županijama da u svoje statute i poslovnike uvrste **članak koji detaljno propisuje javnost sjednica lokalnih predstavničkih tijela za građane**, kako se ne bi podrazumijevalo da javnost sjednica znači samo prisutnost medija.

Regionalni uredi su u više navrata kontaktirali sva predstavnička tijela lokalne vlasti kako bi istražili pitanje javnosti rada, a početkom srpnja 2002. akcija je privedena kraju. Rezultati su sljedeći:

- od ukupno 20 kontaktiranih županija, zaprimili smo **16** statuta ili poslovnika
  - od ukupno 123 kontaktirana grada, zaprimili smo **80** statuta ili poslovnika
  - od ukupno 419 kontaktiranih općina, zaprimili smo **159** statuta ili poslovnika
- u kojima je javnost sjednica riješena na zadovoljavajući način.**

U sklopu ove akcije, pokrenuli smo inicijativu za ponovno otvaranje sjednice Vijeća Općine Feričanci za javnost te inicijativu za ponovnim otvaranjem sjednica Poglavarstva Požeško-slavonske županije za javnost. Inicijative su u tijeku, s obzirom da smo Ustavnom sudu Republike Hrvatske podnijeli Zahtjev za donošenje mišljenja o pravnoj praznini u Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, koja se tiče javnosti sjednica.

D. INTERNSHIP PROGRAM

► Hrvatski sabor

Internship u Saboru, odnosno volontiranje studenata i mladih profesionalaca kod saborskih zastupnika, od 10. travnja 2001. formalno je priznat dozvolom od strane Predsjedništva Sabora.

Tijekom 2002. novi su se interni pridružili postojećoj grupi od 15 studenata te je ukupan broj studenata koji volontiraju u Saboru - **22**.

! U posljednje dvije godine uspjeli smo izgraditi vrlo konstruktivan odnos s Tajništvom Hrvatskog sabora, što je uvelike pridonijelo razvoju Programa. U proljeće 2002. interni su zaprimili službene akreditacije u Saboru, a nekoliko mjeseci kasnije, nakon naše edukacije novih internsa, tajništvo se složilo s idejom da novi interni prolaze kroz dodatni trening u Saboru kroz koji će se upoznati sa svim saborskim službama. Ova edukacija održana je u studenom kad su se novi interni upoznali s radom pošte, arhive, tiskare, knjižnice, ureda za odnose s javnošću, informacijsko-dokumentacijskim centrom, službom za pripremanje sjednica i odborima, kako bi znali što službe rade i način na koji ih mogu koristiti.

Krajem godine, Služba za odnose s javnošću složila se s prijedlogom da interni vode obilaske Sabora.

► Vlada

Predstavnici Ureda za socijalno partnerstvo Vlade RH, u suradnji s Management Systems International, izrazili su želju za volonterima. Tijekom 2002. **troje** internsa volontiralo je u Uredu za socijalno partnerstvo na raznim poslovima. Isto tako, **jedna** internsica pomagala je i u Uredu za strategiju razvoja RH.

► Lokalna razina

Kako GONG već više godina surađuje s jedinicama lokalne samouprave, pri predstavljanju naših aktivnosti na nacionalnom nivou, pojavila se i želja za uvođenjem Internship programa na lokalnoj razini. Regionalni uredi proveli su ispitivanje potreba za provođenjem programa u svojim gradovima i županijama (Zadar, Rijeka, Zagreb i Slavonski Brod). Regionalni uredi izvršili su selekciju kandidata i dio obuke o uredskom poslovanju internsa koji su početkom 2002. godine započeli s volontiranjem:

- **dvije** internsice u Poglavarstvu Grada Rijeke,
- **jedna internsica** u Poglavarstvu Grada Zagreba, a **dvije** za zagrebačke gradske vijećnike iz dvije političke stranke,
- **jedna** internsica u Uredu za društvene djelatnosti Brodsko-posavske županije.

! Krajem godine ukupan broj aktivnih internsa bio je **29**, a **9** internsa napustilo je program uslijed diplomiranja, zapošljenja ili stipendija.

!! Svi internsi koji volontiraju u Zagrebu imaju tjedne sastanke srijedom na kojima razmjenjuju iskustvo, ideje, rješavaju probleme te smo odlučili da ti sastanci mogu poslužiti i dodatnoj edukaciji kroz susrete internsa i zanimljivih osoba iz politike, medija i civilnog društva. Od studenog, internsi su se susreli s predsjednicom Zelene akcije Jagodom Munić, zastupnikom Zlatkom Canjugom, Tajnicom Sabora Danicom Orčić te bivšim internsima koji sad rade u Vladi, ministarstvima, fakultetima i drugim institucijama.

E. AD HOC INICIJATIVE

a) U sklopu GONG-ove suradnje s Hrvatskim saborom predložili smo nekoliko inicijativa u cilju olakšavanja rada zastupnika, ali i pristupa informacijama, kako od strane zastupnika, tako i od strane građana:

► **Inicijativa u vezi sadržaja službene web stranice Hrvatskog sabora** – Još od 2000. godine GONG je predlagao poboljšanja web stranice Hrvatskog sabora. U ožujku 2002. godine, novi plan *internetizacije* Hrvatskog sabora predstavljen je javnosti, a uključuje izmjenu i proširivanje sadržaja službene *web stranice* na način da građanima ponudi potrebne informacije o radu Sabora i saborskih zastupnika te učini njihov rad što transparentnijim. GONG je usko surađivao s Odborom za informiranje, informatizaciju i medije koji je bio zadužen za uređivanje sadržaja buduće *web stranice* Sabora, prisustvujući sjednicama Odbora na kojima je to pitanje raspravljano. Proveli smo istraživanje i komparativnu analizu *web stranica* ostalih parlamenata, uglavnom europskih zemalja i predstavili naše prijedloge članovima Odbora. Odbor je u radnu skupinu za uređivanje sadržaja *web stranica*, osim predstavnika stručnih službi Sabora, uključio i predstavnike nevladinih organizacija. Članovi radne skupine su svoje pismene prijedloge za sadržaj web stranice predali Odboru, koji ih je usvojio nakon rasprave. *Stranice* su trenutno u izradi, a dok nove stranice ne budu predstavljene javnosti, predložili smo poboljšanje postojećih, u smislu stavljanja rasporeda sjednica i plana rada po danu. Sugestija je prihvaćena te je dodan novi link «Danas u Saboru» gdje se javnost može informirati o tekućem rasporedu sjednica za svaki dan.

► **Inicijativa za održavanjem javne sjednice Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav o godišnjim financijskim izvješćima parlamentarnih stranaka** - U siječnju 2002. godine Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav donio je zaključak da su parlamentarne stranke, koje su primile financijska sredstva iz državnog proračuna, obvezne podnijeti godišnja financijska izvješća za 2001. godinu Odboru, sukladno Zakonu o političkim strankama.

S obzirom da GONG vjeruje da je transparentnost financiranja političkih stranaka jedno od ključnih pitanja u Hrvatskoj, započeli smo inicijativu za održavanjem javne sjednice Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav na kojoj bi bila raspravljana financijska izvješća stranaka. Takva sjednica nije

predviđena, a bit će održana samo ukoliko članovi Odbora zaključe da za nju postoji potreba. Tijekom 2002. godine, Sabor nije zaprimio izvješća svih parlamentarnih stranaka.

► **Inicijativa vezana za dopune Pravilnika o javnosti rada Hrvatskog sabora** - Glavna tajnica Hrvatskog sabora pozvala je GONG početkom 2002. na suradnju pri izradi Pravilnika o javnosti rada Hrvatskog sabora. Pravilnik sadrži i detaljne odredbe o prisustvovanju građana i predstavnika nevladinih udruga sjednicama Sabora, kao i odredbe o organiziranim posjetima skupina građana Hrvatskom saboru, što je potaknuto GONG-ovim programom *Otvoreni Sabor*. Bit će određena detaljna procedura za dobivanje odobrenja za takve posjete bez nepotrebnih ograničenja. GONG je inicirao unošenje odredbe u Pravilnik koja bi omogućavala slobodan uvid u prijepise tonških zapisa i službene dokumente s plenarnih sjednica i sjednica radnih tijela Sabora. Svakome bi trebao biti omogućen uvid u navedene materijale putem predaje zahtjeva Tajništvu Sabora. Pravilnik još nije ušao u parlamentarnu proceduru.

b) U sklopu GONG-ovih aktivnosti zagovaranja pokrenuli smo sljedeće inicijative:

► **Prijedlog za pokretanjem postupka za ocjenu ustavnosti svih izbornih zakona u Republici Hrvatskoj s Ustavnim zakonom o Ustavnom sudu Republike Hrvatske** - Radna skupina koja je pri projektu "Paket izbori" radila na preporukama za Izborni zakon i Državno izborno povjerenstvo kao stalno tijelo, tijekom svog istraživanja zaključila je da su pojedine odredbe postojećih izbornih zakona, koje se odnose na zaštitu izbornog prava, u koliziji s Ustavnim zakonom o Ustavnom sudu Republike Hrvatske. Nakon konzultiranja sa stručnjacima Ustavnog prava, GONG je Ustavnom sudu Republike Hrvatske podnio **Prijedlog za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti** svih izbornih zakona, koji su trenutno na snazi u Republici Hrvatskoj, s Ustavnim zakonom o Ustavnom sudu Republike Hrvatske, a u vezi odredbi koje propisuju pravo na prigovor i žalbu u slučaju nepravilnosti u izbornom procesu.

U postojećim izbornim zakonima, pravo na prigovor i žalbu zajamčeno je samo političkim strankama, nezavisnim listama i kandidatima. Nasuprot tome, Ustavni zakon o Ustavnom sudu Republike Hrvatske jamči pravo na žalbu političkim strankama, nezavisnim listama, kandidatima i 100 birača ili 5% birača iz izborne jedinice. Time su odredbe izbornih zakona u koliziji s odredbama Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske.

Štoviše, GONG smatra da bi svaki birač trebao imati pravo na podnošenje prigovora i žalbe u slučaju nepravilnosti u izbornom procesu, s obzirom na čl. 45. Ustava Republike Hrvatske (koji jamči jednako aktivno i pasivno biračko pravo) te odredbe Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima, kojeg je Republika Hrvatska potpisnica (koji također jamči jednako aktivno i pasivno biračko pravo, uz obvezu države da omogući efikasan pravni lijek za zaštitu prava zajamčenih Paktom). Smatramo da u hrvatskom izbornom zakonodavstvu ne postoji efikasan pravni lijek za zaštitu biračkog prava koji može koristiti svaki birač.

► **Inicijativa za izmjenom Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi dodavanjem odredbi o javnosti sjednica lokalnih tijela** – Nakon uspostavljanja kontakta sa saborskim Odborom za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu i prisustvovanja na nekoliko njihovih sjednica, odlučili smo uputiti prijedlog izmjena Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, kako bi se u Zakon dodala odredba koja jasno propisuje da su sjednice tijela lokalne i područne samouprave javne te da im građani imaju pravo prisustvovati. Odboru smo predstavili pismeni prijedlog s objašnjenjem o važnosti navedene odredbe, pozivajući se na probleme koji su se pojavili u nekim lokalnim tijelima. Članovi Odbora pozitivno su se odredili prema ovoj inicijativi i obećali predložiti navedene izmjene Zakona sukladno Poslovniku Hrvatskog sabora.

► **Inicijativa za upis GONG-a u registar ustanova i udruga u kojima je moguće služiti civilni vojni rok** - GONG je poslao zahtjev za upis u registar ustanova i udruga u kojima je moguće služiti civilni vojni rok Ministarstvu obrane. S obzirom da je početkom 2002. započeto s izradama novog Zakona o oružanim snagama i Zakona o civilnoj službi koji su upućeni u parlamentarnu proceduru, naš zahtjev je stavljen na čekanje dok se navedeni zakoni ne usvoje.

► **«Novine narodu!» drugi dio** – Tijekom 2001. GONG je poduzeo vrlo uspješnu akciju «Novine narodu» nakon koje je javno poduzeće *Narodne novine d.d.* promijenilo svoju odluku i odlučilo ponovno omogućiti besplatan pristup pravnim propisima na svojim web stranicama, ali ne i pretraživanje njihovog sadržaja. Pretraživanje je omogućio GONG na web adresi www.gong.hr/Novine_narodu. Krajem 2002. Narodne novine d.d. odlučile su omogućiti i besplatno pretraživanje te je GONG odlučio ukinuti svoj

pretraživač. Nakon reakcija velikog broja građana i poduzeća, kojima su tražili povratak našeg pretraživača jer je po njihovom mišljenju bolji, vratili smo pretraživač na web.

F. PRUŽANJE PRAVNE POMOĆI

U GONG-u je u listopadu 2001. započela s radom **pravna služba**, koja je otvorena za upite građana u radno vrijeme Centralnog ureda. Građani se obraćaju GONG-u osobno dolaskom u ured, putem telefona, e-maila ili fax-a. Na njihove upite GONG odgovara direktno, a ukoliko se radi o pitanjima iz djelokruga kojeg ne pokriva GONG, upućuju se na državne institucije (npr. Ured za ljudska prava Vlade RH, Pučki pravobranitelj i sl.) ili nevladine udruge koje se bave tom problematikom.

! Tijekom 2002. obradili smo **ukupno 78 upita za pravnu pomoć**: 19 za traženje zakonskih propisa i nacрта zakona, 17 vezanih za izborni zakon ili kršenje izborne procedure, 11 vezanih za lokalnu samoupravu, 5 za civilne inicijative, 3 za probleme s državnim institucijama, 3 za civilnu službu te ostalo.

3. MEĐUNARODNI ODNOSI

A. TRENINZI I KONZULTACIJE

Održali smo niz treninga i konzultacija te organizirali edukativne programe za brojne organizacije iz Jugoistočne Europe i Rusije. Osim educiranja i prenošenja naših iskustava s promatranja izbora i organiziranja kampanja, većina organizacija zatražila je i edukaciju o Parlament programu i ostalim aktivnostima GONG-a, kao i o organizacijskom razvoju i poslovanju.

► CDHRF - Council for the Defence of Human Rights and Freedoms / Vijeće za zaštitu ljudskih prava i sloboda, Kosovo

Četiri predstavnika CDHRF-a posjetila su nas u veljači 2002. U sklopu dvodnevnog treninga upoznali smo ih s GONG-om (povijest, razvoj organizacije, struktura, komunikacija, donatori i volonteri), organizacijom i provedbom kampanje za izbore (struktura, aktivnosti i edukacija), Parlament programom, inicijativama i zagovaranjem te bazama podataka. Organizirali smo im posjet Saboru te susret sa zastupnicima. Prisustvovali su sastanku volontera zagrebačkog ureda te posjetili ured u Slavonskom Brodu koji im je organizirao susret s predstavnicima tamošnjih NVO-a, medija i lokalne uprave. Upoznali smo ih sa svim našim materijalima te održali video prezentaciju rada.

► MOST, Makedonija

U lipnju 2002. Ivna Bajsic i Biljana Jelinić održale su dvodnevni trening o radu s volonterima aktivistima MOST-a, koji su provodili kampanju za nestranačko promatranje parlamentarnih izbora u Makedoniji. Od siječnja do lipnja, ovisno o upitima, konzultirali smo i slali tražene materijale Vladimiru Pranu, koji je radio s Mostom kao konzultant pod ugovorn NDI-a i GONG-a.

► Study Visit Program: Izgradnja mreže domaćih promatrača izbora u Rusiji

GONG je od 3. do 10. travnja bio domaćinom grupi od 16 lidera nevladinih organizacija iz Rusije, u sklopu međunarodnog programa pod nazivom **«Building a Network of Domestic Election Monitors»**, odnosno «Izgradnja mreže domaćih promatrača izbora». Natječaj za program raspisao je AED (Academy for Educational Development) Moskva, a između mnogih kandidata, čast da bude organizatorom pripala je GONG-u.

Cilj programa bio je educiranje lidera nevladinih organizacija iz Rusije o izbornim kampanjama, promatranju izbora, edukaciji građana o izbornom procesu, aktivnostima vezanim za transparentnost javne uprave te komunikaciju građana s izabranim predstavnicima.

S obzirom da će se u sljedeće dvije godine u Rusiji održati parlamentarni i predsjednički izbori, nevladine organizacije iz Rusije željele su se što bolje pripremiti u navedenim područjima. Sudionici su program, organizaciju i stečeno iskustvo ocijenili najvišim ocjenama.

► **Mladi aktivisti u BiH – Škola za razvoj demokratskog liderstva, Bosna i Hercegovina**

Vlatka Svedružić predstavila je rad GONG-a te održala radionicu na temu «Razvoj demokracije i civilnog društva» u školi Nacionalnog demokratskog instituta (NDI). Škola je u svibnju održana na Jahorini kraj Sarajeva, a u njoj su sudjelovali mladi iz političkih stranaka i udruga Bosne i Hercegovine.

► **Centar za civilne inicijative – Bosna i Hercegovina**

Predstavnici Centra za civilne inicijative (CCI) iz Bosne i Hercegovine u više su nas navrata kontaktirali vezano za savjete i razmjenu iskustva u pogledu organizacije izborne kampanje povodom Općih izbora u BiH. Tijekom lipnja posjetili su nas Igor Stojanović i Ljubo Janjić radi naših iskustava vezanih za organizaciju i provođenje kampanje. Posebno su ih zanimala naša iskustva u provedbi paralelnog prikupljanja i obrade rezultata izbora (PVT) te mogućnost provedbe PVT-a na Općim izborima, kao i iskustva s prikupljanjem zapisnika s biračkih mjesta.

► **Mladi kandidati na Općim izborima u Bosni i Hercegovini - seminar “To je naša budućnost”**

Vlatka Svedružić sudjelovala je na seminaru koji je organizirala Konrad Adenauer Fondacija od 19. do 22. srpnja u Mostaru. Cilj seminara bio je edukacija mladih kandidata na Općim izborima u BiH o izbornom zakonu, izornoj kampanji, odnosima s medijima te javnim predstavljanjima, izbornom marketingu, odnosima s biračima te iskustvima susjednih zemalja. Vlatka je u svojstvu predavača predstavila iskustva GONG-a te vodila radionicu “Odnosi s biračima” čiji je rezultat bio akcijski plan. Njena prezentacija, kao i radna grupa, visoko su ocijenjeni.

► **Edukativni posjet makedonskog MOST-a GONG-u**

Nakon makedonskih parlamentarnih izbora, izvršna direktorica MOST-a kontaktirala je GONG radi edukativnog posjeta, u skopu kojeg bi MOST želio upoznati GONG-ov Parlament program i ostale aktivnosti koje se provode. S obzirom da smo odmah izrazili interes i ponudili program sastavljen od treninga i predavanja na teme organizacijskog razvoja i svih programa, uz posjet Saboru, radionici «Prvi put biram», «Građanskom satu» i regionalnim uredima, Freedom House iz Budimpešte u najkraćem je roku financijski podržao njihov posjet GONG-u. Sedmodnevni program dogodio se početkom prosinca, a obje organizacije ocijenile su ga obostrano korisnim i izrazile želju za nastavkom suradnje.

► **Edukacija crnogorskih nevladinih organizacija o odnosima s javnošću**

Nakon poziva ORT-a, međunarodne trenerske organizacije, a u sklopu USAID/ORT programa o javnom zagovaranju u Crnoj Gori, predstavnica GONG-a Aleksandra Kuratko održala je trening o odnosima s javnošću nevladinih organizacija. Trening je održan u Podgorici, a prisustvovalo je 5 organizacija: Udruženje studenata invalida Crne Gore, Udruženje paraplegičara Crne Gore, Illiyricum, Udruženje pijačnih prodavača i SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja.

B. ENEMO (Europska mreža organizacija za promatranje izbora)

Nakon rujna 2001., kad je GONG pod pokroviteljstvom Ministarstva vanjskih poslova organizirao **Osnivačku skupštinu ENEMO-a** u Opatiji, na kojoj je bilo prisutno 11 organizacija iz srednje i istočne Europe i na kojoj je potpisan Osnivački protokol, a CESiD izabran za tajnika Mreže, održao se samo jedan susret članica ENEMO-a. Susret je održan u Beogradu početkom 2002. kad je Osnivački protokol neznatno izmijenjen.

Nažalost, osim zajedničke misije GONG-a i ukrajinskog CVU-a povodom promatranja parlamentarnih izbora u Ukrajini od strane delegacije nevladinih organizacija iz Slovačke (Občianske oko), Hrvatske (GONG), Srbije (CESiD) i Makedonije (C4C), drugih aktivnosti Mreže nije bilo. No, GONG je u nekoliko navrata odgovarao na upite o ENEMO-u koji su dolazili od strane predstavnika međunarodne zajednice.

C. MEĐUNARODNE KONFERENCIJE, SEMINARI I GOSTOVANJA

► *siječanj 2002.* - Maša Kovačević sudjelovala je na Drugom regionalnom susretu Centara za pluralizam u Temišvaru u Rumunjskoj.

▶ *veljača 2002.* - dvije predstavnice GONG-a, Suzana Jašić i Ivna Bajsić, sudjelovale su na susretu predstavnika ENEMO-a u Beogradu, kojeg je u veljači organizirao CeSID, gdje su izvijestile o međunarodnim aktivnostima GONG-a.

▶ *ožujak 2002.* - Ivna Bajsić je sudjelovala u e-mail Forumu organiziranom od strane Freedom Housa Budimpešta koji je okupio nekoliko NVO-a iz regije kako bi prodiskutirali planiranje, razvoj, provođenje i posljedice različitih akcija mladih, promatranja izbora i kampanja javnog zagovaranja.

▶ *ožujak 2002.* - "New European Challenges for Croatian NGOs", odnosno «Novi europski izazovi za hrvatske nevladine organizacije» naziv je međunarodnog seminara Instituta za međunarodne odnose i Friedrich Naumann Zaklade u Zagrebu, koji je okupio brojne goste i predavače iz Hrvatske i zemalja EU-a. GONG je predstavljala Ivna Bajsić.

▶ *ožujak 2002.* - Vanja Škorić predstavljala je GONG na regionalnoj konferenciji na temu «Popisi birača» u Podgorici, u Crnoj Gori, koju je organizirala nevladina organizacija CEMI.

▶ *ožujak 2002.* - Maša Kovačević predstavljala je GONG na međunarodnoj konferenciji »Građanske inicijative i izbori« u Ohridu, Makedonija. Organizator konferencije bio je Institut Otvoreno društvo iz Makedonije, a pozvane su brojne nevladine organizacije iz regije.

▶ *travanj 2002.* - Ivna Bajsić i Vanja Škorić sudjelovale su na međunarodnom seminaru «Usklađivanje parlamentarne prakse na putu u Europske integracije» koji su u Zagrebu organizirali Hrvatski sabor – Izaslanstvo u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Europe i Međunarodni institut za demokraciju Parlamentarne skupštine Vijeća Europe.

▶ *travanj 2002.* - Vanja Škorić sudjelovala je na inter-regionalnoj konferenciji na temu «Financiranje političkih stranaka» u Podgorici, u Crnoj Gori, koju je organizirala nevladina organizacija CEMI.

▶ *svibanj 2002.* - Hrvatski sabor bio je organizatorom međunarodne konferencije parlamentaraca s nazivom "Demokracije sučeljene s terorizmom - Nacionalne strategije", a *internsi* Marta Krizmanić i Igor Miškulin pomagali su u protokolu.

▶ *svibanj 2002.* – predstavnica GONG-a Vanja Škorić sudjelovala je na konferenciji o financiranju kampanja u Kijevu, Ukrajina, organiziranoj od strane IFES-a i USAID-a, na kojoj su sudjelovali brojni stručnjaci te predstavnici političkih stranaka i NVO-a.

▶ *svibanj 2002.* – Ministarstvo obrane RH uputilo je poziv GONG-u za sudjelovanjem na međunarodnom dvotjednom seminaru "To Secure Peace: Civil-Military Cooperation in Modern Peacekeeping". *Internsice* Violeta Liović i Tamara Horvat su, ispred GONG-a te kao jedine predstavnice civilnog društva, sudjelovale na seminaru.

▶ *lipanj 2002.* – Koordinatorica Internship programa te 5 internsa sudjelovali su na seminaru «Proširenje Europske unije» organiziranom od strane rumunjskog APD-a (Asociatia pro Democratia) na Crnom moru. Na seminaru su sudjelovali i predstavnici sličnih programa iz Slovačke, Bugarske, Rumunjske, Češke i Ukrajine.

▶ *rujan 2002.* – Predstavnica GONG-a Aleksandra Kuratko sudjelovala je na konferenciji koju je organizirao OESS u Varšavi pod nazivom «OSCE 2002 Human Dimension Implementation Meeting», na kojoj je održala govor te predala pisanu izjavu koja je uključena u službeni dokument o konferenciji koji se može pronaći na: http://www.osce.org/odihr/documents/reports/hdim/hdim2002_fr.php3

▶ *listopad 2002.* - Vanja Škorić predstavljala je GONG na međunarodnoj konferenciji o reguliranju lobiranja u Centralnoj i Istočnoj Europi "Regulating Lobby Activities in CEE", koju je organizirao Transparency International Hungarian Chapter u Budimpešti.

▶ *studeni 2002.* - Suzana Jašić sudjelovala je na međunarodnom seminaru Srednjoeuropske inicijative u okviru Pakta o stabilnosti za Jugoistočnu Europu na temu «Javna diplomacija i mediji» u Dubrovniku.

Organizatori seminara, Diplomatska akademija Ministarstva vanjskih poslova Republike Hrvatske, pozvali su predstavnicu GONG-a da održi prezentaciju na temu «Podrška javne diplomacije civilnom društvu».

▶ *prosinac 2002.* - Vanja Škorić sudjelovala je na međunarodnoj konferenciji Vijeća Europe «Razvoj demokratskog građanstva i odgovornog upravljanja na lokalnoj razini», koja se je održala u Fuerteventuri, na Kanarskim otocima, od 12. do 14. prosinca 2002. Vijeće Europe pripremlilo je globalni Pan-europski projekt «Razvoj demokratskog građanstva i odgovornog upravljanja na lokalnoj razini», čiji je početak označila navedena konferencija na kojoj je sudjelovalo više od 160 predstavnika iz 36 europskih zemalja.

4. ORGANIZACIJSKI RAZVOJ

A. SURADNJA S INSTITUCIJAMA U HRVATSKOJ I PREDSTAVLJANJE GONG-a

a) konferencije, seminari i javna događanja

▶ *siječanj 2002.* - Regionalni ured Zadar odazvao se sastanku u gradskoj knjižnici Zadar na kojem su predstavnici AED-a predstavili model financiranja malih NVO-a te razgovarali o samoodrživosti NVO-a.

▶ *siječanj 2002.* - Regionalni ured Rijeka započeo je suradnju s radnom skupinom Ri-Centra koja izrađuje Povelju o suradnji Grada Rijeke i NVO-a.

▶ *veljača 2002.* - Ana Žunić, koordinatorica Regionalnog ureda Zadar, prisustvovala je seminaru organiziranom od strane Ureda za udruge u Opatiji na kojem su se susreli predstavnici NVO-a, ministarstava, lokalne uprave i donatora, kako bi raspravljali o modelu suradnje između države i NVO-a.

▶ *ožujak 2002.* - Suzana Jašić održala je prezentaciju rada GONG-a na ceremoniji Europske komisije kad je GONG-u uručena potvrda o donaciji za projekt *Paket izbora*.

▶ *travanj 2002.* - Suzana Jašić održala je prezentaciju rada GONG-a Rotary klubu Zagreb-Gradec na njihov poziv.

▶ *travanj 2002.* - Regionalni ured Zagreb je, povodom Dana planete zemlje, manifestacije koju je organizirala Zelena akcija, postavio štand na Cvjetnom trgu.

▶ *travanj 2002.* - Maša Kovačević bila je na predstavljanju YOUTH Programa Europske komisije.

▶ *travanj 2002.* - Ivna Bajsić, Vanja Škorić i Maša Kovačević posjetile su simulaciju parlamenta ELSA-e u Hrvatskom saboru.

▶ *svibanj 2002.* - Predstavnice GONG-a (Aleksandra Kuratko, Suzana Jašić, Vanja Škorić i Ivna Bajsić) sudjelovale su na okruglom stolu liberalnih stranaka «Izborni zakon potreban Hrvatskoj», u organizaciji Nacionalnog demokratskog instituta (NDI-a) i Friedrich Naumann Zaklade, na kojem su predstavile projekt *Paket izbora*.

▶ *svibanj 2002.* - Regionalni ured Slavonski Brod predstavio je rad GONG-a na Danima udruga u Slavanskom Brodu.

▶ *svibanj 2002.* - Regionalni ured Zadar sudjelovao je na Danima volontera u Splitu na kojima se predstavio štandom i materijalima.

▶ *lipanj 2002.* - GONG i Nacionalni demokratski institut (NDI) su u prostorijama GONG-a ugostili predstavnike CIDA-e, kanadske međunarodne razvojne agencije, kojima su predstavili svoj rad i programe.

▶ *lipanj 2002.* - Vanja Škorić i Ana Žunić predstavljale su GONG na konferenciji organiziranoj od strane Ureda za udruge u Vodicama na kojoj su diskutirana sljedeća pitanja: Prijedlog zakona o organizacijama koje djeluju za opće dobro, Kodeks prakse i standarda o financiranju iz državnog proračuna te kriteriji raspodjele sredstava iz državne lutrije. Konferenciji su prisustvovali predstavnici ICNL-a (Međunarodnog centra za neprofitno pravo) i USAID-a te nekoliko hrvatskih nevladinih organizacija.

▶ *lipanj 2002.* - Vlatka Svedružić bila je seminaru organiziranom od strane Hrvatskog esperantističkog saveza u Zadru na temu «Izgradnja mreže organizacija mladih».

▶ *rujan 2002.* – Vanja Škorić sudjelovala je seminaru organiziranom od strane Zaklade Friedrich Naumann u Trogiru na temu «Zakon o političkim strankama i odnos javnosti prema politici i političarima». Preporuke GONG-a za Zakon o političkim strankama bile su dio službenih radnih

materijala, a Goran Čular, član radne skupine GONG-a na projektu «Paket izbori», kao jedan od dva glavna govornika, predstavio je navedene preporuke.

▶ *listopad 2002.* – Predstavnica GONG-a Martina Brajković-Luketić sudjelovala je u emisiji Radio Bljeska na temu «Uloga nevladinih organizacija u razvoju demokracije na lokalnom nivou», zajedno s još troje predstavnika udruga. Predstavnik Općine Okučani dao je izjavu u kojoj je spomenuo važnost suradnje s GONG-om u Parlament programu.

▶ *studenj 2002.* - Suzana Jašić i Vanja Škorić prisustvovala su okruglom stolu «Ljudski resursi u hrvatskoj politici i javnoj administraciji» organiziranom od strane Zaklade Friedrich Naumann i Europskog kruga.

▶ *studenj 2002.* - Vanja Škorić sudjelovala je na seminaru Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske u Begovom Razdolju, na kojem su obrađene sljedeće teme: izvještaj Ureda o godišnjem raspisivanju natječaja za financiranje projekata i programa udruga, izvještaj Ureda o evaluaciji udruga, izvještaj Ureda o programu CARDS, izvještaj Savjeta za razvoj civilnog društva, Nacionalni savjet za promicanje i razvoj volonterstva, Kodeks pozitivne prakse i standarda za financiranje iz državnog i lokalnih proračuna, Zakon o nacionalnoj zakladi za civilno društvo i Zakon o organizacijama koje djeluju za opće dobro.

▶ *studenj 2002.* – Koordinatorica Internship Programa Maša Kovačević predstavila je Program članovima Rotary Kluba Zagreb-Gradec, koji su je ujedno nominirali za studijski program razmjene u SAD-u.

▶ *prosina 2002.* – Regionalni ured Zadar podržao je humanitarnu akciju organiziranu od strane Društva Naša djeca. Koordinatorica ureda pozvana je da akciju podrži putem prodaje božićnih čestitki na ulici, a u akciji su sudjelovale i mnoge poznate osobe te predstavnici lokalnih vlasti Zadra. Događaj je privukao značajnu medijsku pažnju.

b) sastanci

Svi uredi GONG-a održali su mnogobrojne susrete s predstavnicima Vlade, Sabora, lokalnih vlasti, međunarodne zajednice, političkih stranaka, medija, poduzeća, udruga i ostalih institucija.

Tijekom godine GONG su posjetile mnoge međunarodne delegacije: Patrick Merloe, direktor Programa izbora i političkih procesa u NDI-u, Rob Benjamin, regionalni direktor NDI-a za Srednju i Istočnu Europu, delegacija Doma lordova iz Velike Britanije, predstavnici UN-a, Svjetske banke, Freedom Housa, Olof Palme Instituta, MOTT Fondacije, kanadskog Parlamentarnog centra, ruske udruge Strategija, britanskog Ureda za vanjske poslove i mnoge druge.

Predstavnike GONG-a, između ostalih, primili su i potpredsjednica Vlade Željka Antunović, tajnica Sabora Danica Orčić, Kabinet ministra prosvjete i športa, ambasadori Velike Britanije i SAD-a, Zavod za razvoj i unaprjeđenje školstva, predstavnici State Departmenta, Državnog izbornog povjerenstva, Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave...

c) suradnja na projektima

▶ GONG je dovršio izradu aplikacijskog sustava za poslovanje nevladinih udruga u RH, nazvanu «**NGOffice**», u suradnji s poduzećem Microsoft Hrvatska i Uredom za udruge Vlade RH. U sklopu sustava nalazit će se ažurirana WEB stranica s imenikom udruga, ministarstvima i osobama zaduženima za udruge te pravnim propisima namjenjenima udrugama.

▶ *lipanj 2002.* - Maureen Taylor, profesorica na Odjelu za komunikacije na Rutgers University posjetila je GONG u sklopu svog istraživanja o stavovima građana, medija i NVO-a o medijima, donatorima i NVO-ima u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. S obzirom da je slično istraživanje provela nakon parlamentarnih izbora u Hrvatskoj, pri čemu je GONG pomogao anketirajući građane, istu suradnju ponovno je ponudila. GONG je prikupio 400 anketa građana Zagreba, a u zamjenu za suradnju, na preporuku GONG-a, u anketu su uvrštena dodatna pitanja o NVO-ima:

Koja je nevladina organizacija po Vašem mišljenju vrlo a) aktivna, b) utjecajna i c) kojoj nevladinoj organizaciji osobno najviše vjerujete?

Odgovori na sva tri pitanja bila su vrlo povoljna za GONG koji je bio na čelu svih odgovora: **a) 110, b) 46 i c) 58 odgovora GONG.**

Potkrijepu ovim rezultatima nalazimo i u istraživanju «Percepcija nevladinih organizacija u Hrvatskoj» koje je za udruhu B.a.B.e. provela agencija Puls. Na pitanje «Što vam **prvo** padne na pamet kad čujete

pojma nevladine organizacije” ukupno je 6% građana odgovorilo GONG. To je ujedno četvrti od 16 odgovora.

► U sklopu CARDS 2001 nacionalnog programa Europske komisije, CARE International, GONG i ZaMirNet započeli su zajedničku provedbu Projekta civilnog društva na temu održivog povratka izbjeglica i raseljenih osoba. Cilj projekta, koji se provodi u Kninu, Gračacu, Dvoru i Glini, je pružanje potpore rehabilitaciji društvene strukture i osnaženje demokratskih standarda. Kao sastavni dio tog projekta GONG će u Kninu, Gračacu, Dvoru i Glini u razdoblju od godine dana pojačano provoditi svoja tri programa: «Građanski sat», «Otvoreni Sabor» i «Prvi put biram», surađujući s tijelima lokalne uprave i regionalne (područne) samouprave, medijima, srednjim školama te svim zainteresiranim građanima.

► Predstavnica GONG-a Suzana Jašić sudjelovala je u jednoj od radnih grupa za ocjenjivanje projekata pristiglih na javni natječaj Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske. Radna grupa pri Ministarstvu rada i socijalne skrbi u kojoj je sudjelovala započela je s radom u studenom kako bi preporučila raspodjelu sredstava udrugama koje su se prijavile pod stavkom “Socijalna skrb”.

d) ostalo

► Tijekom kolovoza ažurirana je cjelokupna **arhiva** GONG-a te uspostavljen sustav arhiviranja (financije, ulazno-izlazna pošta, promo i trening materijali, press clipping, video i audio zapisi, fotografije). Ujedno su odvojeni materijali za Arhiv Grada Zagreba i Državni povijesni muzej, institucije koje su izrazile želju za arhiviranjem naših materijala.

► Izradili smo nove **web stranice** GONG-a koje su u rujnu 2002. predstavljene javnosti.

► Krajem 2002. godine štampali smo materijale za predstavljanje Udruge: **bookmarkove, blokove te džepne i stolne kalendare** – koje smo dijelili na predstavljanjima.

B. RAD UDRUGE

a) Skupština GONG-a i Upravni odbor

Šestoj redovnoj skupštini GONG-a, održanoj u rujnu 2002, prisustvovalo je 46 od ukupno 57 članova. Skupština je usvojila godišnji izvještaj o radu GONG-a izvršne direktorice **Suzane Jašić** kojoj je istekao treći i posljednji mandat, a za novu izvršnu direktoricu izabrana je **Aleksandra Kuratko**. U Upravni odbor GONG-a članovi Skupštine izabrali su **Zvonimira Matagu** (pravnik) u prvom mandatu, **Veljka Kukulja** (vlasnik poduzeća *32 bita*) i **Damira Sabola** (osnivač Iskon Interneta) u drugom mandatu, a dva člana imenovana su od strane izvršne direktorice - **Goran Čular** (asistent na Fakultetu političkih znanosti u Zagrebu) u prvom mandatu i **Siniša Rodin** (profesor na Pravnom fakultetu u Zagrebu) u drugom.

Upravni odbor sastao se na konstituirajućoj sjednici u listopadu te izabrao Zvonimira Matagu za predsjednika, a Sinišu Rodina za potpredsjednika Upravnog odbora. Veljko Kukulj predstavlja Upravni odbor u Komisiji za zapošljavanje.

Upravni odbor održao je 7 sjednica – 6 redovnih i konstituirajuću. Na sjednicama Upravnog odbora izvršna direktorica izvještavala je o radu GONG-a, planovima i problemima.

b) osoblje

U GONG-u radi 16 osoba puno radno vrijeme: 8 u centralnom uredu te po dvoje u svakom od 4 regionalna ureda. Osim stalno zaposlenih, GONG povremeno surađuje s nizom vanjskih suradnika na različitim projektima (treneri, članovi stručnih grupa, voditelji i sl.)

Osoblje GONG-a sastalo se u nekoliko navrata kako bi evaluiralo svoj rad, dogovorilo akcijski plan aktivnosti u narednom razdoblju, ali i prodiskutiralo nove projekte i buduće aktivnosti.

Samoedukacija:

► *siječanj 2002.* - Izidora Tomljanović, asistentica u Regionalnom uredu Rijeka, sudjelovala je na radionici «Rad s volonterima» organiziranoj od strane RI- Centra.

► *ožujak 2002.* - Regionalni uredi GONG-a te treneri u projektu *Prvi put biram* sudjelovali su na trodnevnoj edukaciji organiziranoj od strane Centralnog ureda GONG-a.

▶ *ožujak 2002.* - Centralni ured GONG-a pozvao je Bojana Klapčića, tadašnjeg tajnika kulba IDS-a i psihologa, da održi predavanje i predstavljanje svog istraživanja «Ulaganje u edukaciju u državnoj administraciji».

▶ *svibanj 2002.* - Koordinatorica zadarskog ureda Ana Žunić sudjelovala je na CARE-ovom seminaru o samoodrživosti NVO-a u Tribunju.

▶ *svibanj 2002.* - Regionalni uredi GONG-a te treneri u projektu «Prvi put biram» sudjelovali su na trodnevnoj evaluaciji projekta organiziranoj od strane centralnog ureda GONG-a.

▶ *lipanj 2002.* – Ivna Bajsic je s delegacijom Hrvatskog sabora sudjelovala u sedmodnevnom posjetu kanadskom parlamentu, koji je organizirao NDI. Predstavnica GONG-a se detaljno upoznala s radom parlamenta, posebice s pitanjima otvorenosti parlamenta prema građanima, pristupa informacijama, javnih saslušanja i internship programa, a prisustvovala je i velikom broju organiziranih sastanaka od kojih izdvajamo susret s predstavnicima Elections Canada, nestranačke institucije odgovorne za provođenje federalnih izbora i referenduma.

▶ *kolovoz 2002.* – Vanja Škorić je kolovoz provela u fellowship programu ICNL-a u Budimpešti gdje je surađivala na nekoliko projekata i istraživanja vezanih za pravna pitanja NVO-a.

▶ *kolovoz 2002.* – Ivna Bajsic dobila je stipendiju na Columbia Law School/COLPI Fellowship Program gdje će provesti godinu dana. Prvih 6 mjeseci pohađat će predavanja, a drugih 6 provest će u različitim NVO-ima gdje će kroz praksu bolje upoznati njihov rad i pravne službe. Prema ugovoru, Ivna će po povratku iz SAD-a raditi u GONG-u najmanje godinu dana.

▶ *rujan 2002.* – Biljana Jelinić-Lakušić iz Regionalnog ureda Slavonski Brod sudjelovala je u radionici «Edukacija za žensko samoosnaživanje» koju je organizirala Ženska grupa Brod.

▶ *listopad 2002.* - Svi regionalni uredi i treneri sudjelovali su u trodnevnom edukacijskom seminaru za rad u projektu «Prvi put biram» u Stubličkim Toplicama. Seminar je organizirao Centralni ured GONG-a.

▶ *listopad 2002.* – Trodnevni seminar za sudionike Internship programa organiziran je u Krapinskim Toplicama.

▶ *studenj 2002.* - Alina Jurjević iz Regionalnog ureda Zadar sudjelovala je na petodnevnom seminaru CARE Internationala u Begovom Razdolju. Na seminaru «Organizacijski menadžment» razgovaralo se o sljedećim temama: uvod u organizacijski menadžment, osnove strateškog planiranja, osnove financijskog menadžmenta i izgradnja tima.

c) volonteri

▶ **Obilježili smo 5 godina GONG-a:** *Inicijativa GONG* nastala je prije više od 5 godina - u veljači 1997. Petogodišnjicu rada odlučili smo obilježiti 13. travnja u znak simbolike kad je 5 godina unatrag promatračima GONG-a zabranjen ulazak na biračka mjesta u vrijeme održavanja lokalnih izbora. Petogodišnjicu smo proslavili radno – štandovima u gradovima u kojima postoje regionalni uredi te brojnim gostovanjima u medijima u kojima smo evaluirali svoj rad. U dnevnim novinama objavili smo oglas u kojem sumiramo rezultate rada te zahvaljujemo svim građanima, volonterima i različitim institucijama koje su nam pomagale i još uvijek pomažu u radu i bez kojih GONG ne bi slavio svoju petogodišnjicu.

Regionalni ured Slavonski Brod otišao je korak dalje te organizirao akciju «*Razoružajmo djecu*» u sklopu svog štanda na glavnom trgu. Cilj akcije bio je pozvati djecu da donesu svoje pištolje i slične *ratne* igračke u zamjenu za slatkiše, koje je ovaj ured GONG-a dobio od lokalnih poduzeća, i time pokažu primjer svojim roditeljima. Akcija je uspjela jer se odazvao veliki broj djece, njihovih roditelja i medija.

▶ **52 volontera** zadovoljila su uvjete članstva, a u bazi volontera nalazi se **2.616** građana koji ukupno imaju **7.983** volonterskih sati (prikupljenih u jednoj godini).

▶ 5. prosinca 2002. svi regionalni uredi obilježili su **Dan volontera** malim domjencima na koje su pozvali svoje aktivne volontere.

d) tehnički razvoj

Osposobljena je unutarnja računalna mreža, izrađena baza podataka (sustav vođenja administracije ureda), u većini ureda poboljšane su veze na Internet, a u sustav Centralnog ureda implementiran je MS Back Office 2000 server te je uvedena stalna veza na Internet brzine 128 kb/s.

Između ostalih aplikacija, razvili smo novu aplikaciju «Menadžment osoblja» koja se «brine» o zaposleničkim radnim satima, godišnjim odmorima i sl.

Nadopunjen je antivirusni server, promijenjen je način komuniciranja unutar Udruge (e-mail), na internu mrežu implementirano je desetak rješenja koja pomažu zaposlenicima u svakodnevnom radu (document sharing, network printing, portal ureda i sl.).

Centralni ured je također kupio novi i moderniji fotokopirni aparat i laserski printer. U centralni ured je također kupljeno multifunkcionalno poslužiteljsko računalo.

U regionalnim uredima su zamijenjeni dotrajali telefax aparati, kupljeni su novi fotokopirni aparati te je regionalnim uredima, po potrebi, kupljeno novo računalo. Regionalni uredi opremljeni su, prema potrebi, računalima te fax i kopirnim aparatima.

NA KRAJU...

- ▶ Objavili smo svoj godišnji narativni i financijski izvještaj za 2001. godinu.
  - ▶ Web stranice GONG-a Novine narodu uvrštene su u Top 50 hrvatskog weba po izboru Bug časopisa.
  - ▶ U medijima (nacionalnim i lokalnim, televizijama i radio-postajama, tiskanim i internet izdanjima) pojavili smo se nekoliko tisuća puta.
  - ▶ S državnim institucijama, političkim strankama, udrugama i međunarodnim organizacijama te svim donatorima GONG-a izgrađeni su i održavani vrlo korektni i konstruktivni odnosi.
-
- ▶ U razdoblju od 11. travnja do 3. svibnja 2002, **GfK - Centar za istraživanje tržišta, Hrvatska**, terenski je istraživao **stavove građana prema nevladinim organizacijama**. Naručitelj ispitivanja je **Academy for Educational Development, Washington D.C. - AED Croatia**. Na pitanje «Navedite imena ili nazive udruga ili nevladinih organizacija kojih se možete sjetiti u ovome trenutku», ispitanici su odgovorili sljedeće: GONG (21%), HVIDRA (15%), B.a.B.e. (6,7%), Caritas (5,3%), HHO (3,5%), Udruženje za zaštitu potrošača (3,1%), Crveni križ (2,8%) i tako dalje.

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ ZA GODINU 2002.

Fiskalna godina traje od 01.01. do 31.12. Financijski izvještaj obuhvaća bilancu, račun prihoda i rashoda i pregled troškova po grupama.

Bilanca		Račun prihoda i rashoda	
Aktiva		Prihodi	
Materijalna imovina	134.078	Prihodi od donacija	4.620.264
Kratkotrajna imovina	1.060.804	Prihodi iz proračuna	308.212
Ukupna aktiva	1.194.882	Prihodi od članarina	1.970
		Prihodi od vlastite djelatnosti	5.147
		Ukupno prihodi	4.935.593
Pasiva		Rashodi	
Saldo fonda	1.194.882	Usluge	1.476.163
Ukupna pasiva	1.194.882	Amortizacija	47.033
		Materijalni troškovi	119.412
		Ostali troškovi	612.238
		Troškovi za zaposlene	1.509.872
		Ukupno rashodi	3.764.718
		Višak prihoda	1.170.875
Pregled troškova po grupama			
Troškovi za plaće i honorare		Ostali troškovi	
Plaće	406.466	Knjigovodstvene usluge	25.670
Porezi i doprinosi iz plaća	309.620	Uredski materijal	119.412
Honorari	793.786	Najam	65.738
Ukupno plaće i honorari	1.509.872	Režije	51.699
		Telefonski troškovi	293.749
		Fotokopiranje	3.999
		Reklama i promidžba	249.551
		Grafičke usluge	189.387
		Putni troškovi	399.288
		Troškovi puta i smještaja:	
		- seminari i radionice	144.556
		Usluge studentskog servisa	605.027
		Ostali troškovi	59.737
		Ukupno ostali troškovi	2.207.814
		Ukupno troškovi	3.717.685 kn

POSEBNA ZAHVALA

GONG je neprofitna organizacija. Zahvaljujući volonterskom radu više od 2.600 građana Hrvatske, podršci donatora i donacijama, bili smo u mogućnosti ostvariti naše ciljeve i zadatke. Hvala svima.

Donacije u novcu (kn)

do 2.000

IDEE-Institut za demokraciju u Istočnoj Europi

do 3.000

PriceWaterhouseCoopers, Hrvatska

do 5.000

IFES-Međunarodna zaklada za izborne sisteme

do 25.000

GONG

Institut Otvoreno društvo, Hrvatska

do 70.000

Međunarodni centar Olof Palme

do 100.000

Freedom House, Budimpešta

do 150.000

Ured za udruge, Vlade RH

do 200.000

Kanadsko veleposlanstvo, Zagreb

Ministarstvo vanjskih poslova RH

do 250.000

AED-Akademija za razvoj edukacije

Europska komisija, Zagreb

Zaklada Charles Stewart Mott

do 500.000

NDI – Nacionalni demokratski institut za

međunarodne odnose

do 800.000

NED-Nacionalna zaklada za demokraciju

preko 1,500.000

Britansko veleposlanstvo, Zagreb

Donacije u uslugama i dobrima (kn)

do 1.000

Velepromet d.o.o., Slavonski Brod

Kandit d.d., Osijek

Professional International, Slavonski Brod

Pizzeria Glembay, Slavonski Brod

Getro d.d., Slavonski Brod

Slavonijatrans d.o.o., Slavonski Brod

Grad Slavonski Brod

Aleksandar Radivojević

do 2.000

Argus d.o.o., Slavonski Brod

do 10.000

Iskon Internet d.d.

do 20.000

Lokalne vlasti i institucije (prostor)

do 25.000

Microsoft Hrvatska d.o.o.

do 100.000

Atlantic Trade d.o.o.

Lokalni mediji (najave, Građanski satovi)

do 110.000

UDD-Udruga za demokratsko društvo, Zagreb

do 400.000

Hrvatska radiotelevizija